

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lipca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie ze skargi D.C.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Suwałkach w sprawie o sygn. II K 86/24

na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 28 lipca 2026 r.,

w przedmiocie wniosku skarżącego o wyłączenie SSN L.B., SSN P.C., SSN T.D., SSN M.D., SSN A.B., SSN B.J., SSN M.S. od orzekania w sprawie o sygn. I NZ 10/26 i I NSP 75/26

pozostawia wniosek bez rozpoznania

(E.C.)

UZASADNIENIE

Pismem z 4 czerwca 2026 r. skarżący D.C. wniósł o wyłączenie SSN L.B. (sędziego referenta), SSN P.C., SSN T.D., SSN M.D., SSN A.B., SSN B.J. i SSN M.S. od orzekania w sprawie o sygn. I NSP 10/26 i I NSP 75/26.

W uzasadnieniu wniosku skarżący podniósł, że w świetle orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej: „ETPC”), a także Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej: „TSUE”), udział Krajowej Rady Sądownictwa „ukształtowanej ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r.” w procedurze nominacyjnej sędziów może prowadzić do naruszenia standardu „sądu

ustanowionego ustawą” w rozumieniu „art. 6 ust. 1 EKPC oraz standardów prawa Unii Europejskiej”.

W konsekwencji udział sędziów powołanych w tej procedurze w rozpoznaniu sprawy o charakterze kontrolnym wobec wcześniejszego postanowienia Sądu Najwyższego może rodzić obiektywne wątpliwości co do spełnienia standardu bezstronności i niezależności sądu. Dotyczy to w szczególności sytuacji, w której kontrola instancyjna obejmuje orzeczenie wydane przez skład Sądu Najwyższego obsadzony w tożsamej procedurze nominacyjnej. Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych jest przy tym Izbą Sądu Najwyższego, której status był przedmiotem licznych ocen w orzecznictwie krajowym i europejskim.

W ocenie wnioskodawcy zachodzą zatem obiektywne przesłanki uzasadniające wyłączenie od udziału w rozpoznaniu sprawy wszystkich wskazanych wyżej sędziów z uwagi na istnienie okoliczności mogących wywoływać uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sądu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skierowany do Sądu Najwyższego przez skarżącego wniosek na podstawie art. 26 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2024 r., poz.622; dalej „u.SN”) jako obejmujący ustalenie oraz ocenę zgodności z prawem powołania sędziego lub jego umocowania do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości, podlegał rozpoznaniu w sposób określony w art. 26 § 3 u.SN. Skarżący w istocie kwestionował bowiem jedynie procedurę powołania kandydatów na urząd sędziego Sądu Najwyższego.

W myśl art. 26 § 2 u.SN do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Wniosek w trybie art. 26 § 2 u.SN podlega rozpoznaniu „na zasadach określonych w odrębnych przepisach”, a zatem w sprawach karnych – na zasadach określonych w k.p.k., w tym w szczególności w art. 41- 43 k.p.k. (zob. postanowienie SN z 28 października 2020 r., I NWW 87/20).

Ocena wniosku o wyłączenie sędziego, przedłożonego przy rozpatrywaniu konkretnej sprawy jako pozostającego w zakresie kognicji Sądu Najwyższego, musi wiązać się z ustaleniem, czy wniosek ten zawiera konkretny zarzut braku niezawisłości sędziowskiej. Tymczasem skarżący nie sformułował żadnych konkretnych zarzutów mających świadczyć o braku niezawisłości wskazanych sędziów Sądu Najwyższego lub braku ich niezależności. Osłą argumentacji zgłoszonego wniosku jest w rzeczywistości kontestowanie jedynie procedury konkursowej prowadzonej przez Krajową Radę Sądownictwa, a ukształtowaną przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3). Zasadnicze znaczenie ma tu okoliczność, że kwestionowana procedura była przedmiotem kontroli konstytucyjności przeprowadzonej przez jedyny umocowany konstytucyjnie do tego organ, jakim jest Trybunał Konstytucyjny. W wyniku tej kontroli, kwestionowana regulacja - art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2018 r. poz. 389, ze zm.), wyrokiem z 25 marca 2019 r., K 12/18 została uznana za zgodną z art. 187 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 w związku z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 173 oraz z art. 186 ust. 1 Konstytucji RP. Przy czym należy zaznaczyć, że według art. 190 ust. 1 Konstytucji RP, orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. W konsekwencji orzeczenia te wiążą wszystkie podmioty występujące w obrocie prawnym, a zatem strony, uczestników postępowania, a także wszystkie organy stosujące prawo.

W ocenie Sądu Najwyższego w przedmiotowej sprawie sformułowane przez skarżącego zarzuty sprowadzają się wyłącznie do kwestii powołania sędziów objętych wnioskiem. Wniosek, o którym mowa w art. 26 § 2 u.SN, jak już wskazano, pozostawia się bez rozpoznania, jeżeli obejmuje ustalenie oraz ocenę zgodności z prawem powołania sędziego.

Niezależnie od powyższego podkreślić należy, że podstawą do pozostawienia wniosku bez rozpoznania, w oparciu o przepis art. 26 § 3 u.SN, jest sytuacja, w której wniosek nie spełnia warunków konstrukcyjnych (nie podaje okoliczności faktycznych i ich oceny prawnej, uzasadnienia lub uprawdopodobnienia zawartych w nim twierdzeń) lub ma charakter abstrakcyjny,

tj. nie odnosi się do konkretnej sprawy lub dotyczy kwestionowania samego statusu sędziego (zob. postanowienie SN z 8 maja 2020 r., I NWW 7/20).

Odnosząc się jeszcze do wniosku w zakresie dotyczącym sędziów nie wyznaczonych dotychczas do orzekania w sprawach nim objętych, tj. SSN P.C., SSN T.D., SSN M.D., SSN A.B., SSN B.J. oraz SSN M.S., należy zauważyć, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, iż k.p.k. nie przewiduje wyłączenia sędziego *in abstracto*. Ocena możliwości wyłączenia sędziego na podstawie art. 40 § 1 lub 41 § 1 k.p.k. wchodzi w rachubę jedynie w odniesieniu do konkretnego sędziego, będącego członkiem składu orzekającego, a nie sędziego, który jedynie potencjalnie może zostać do sprawy wyznaczony. Stanowisko to jest prezentowane na tle postępowania karnego konsekwentnie zarówno w doktrynie, jak i w judykaturze (zob. np. postanowienia SN z: 23 listopada 2004 r., V KK 195/04, OSNKW 2005 Nr 1, poz. 5; 22 lipca 2009 r., SNO 53/09, OSNSD 2009, Nr 1, poz. 68; 30 czerwca 2010 r., WD 7/10, OSNwSK 2010, Nr 1, poz. 1344; 10 października 2014 r., SNO 51/14 i 14 grudnia 2016 r., III KO 99/16).

Z omówionych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 26 § 3 u.SN orzekł, jak w sentencji.

(E.C.)

[r.g.]